

Ochrana nepominutelných dědiců a povinný díl*

Wer will wohl und selig sterben, lass sein Gut den rechten Erben.

Ondřej Horák**

I.

Podstata moderního práva spočívá v ochraně lidské důstojnosti, v nezadatelných právech i povinnostech. Zvláštní důraz je kladen na ochranu rodiny, mezigenerační solidaritu a posilování rodinných vazeb. Garance jsou dány nejen vlastními právními řády, ale odráží také směřování celé evropské kultury.

Uvedená východiska by měla být zohledněna také při úpravě a výkladu dědického práva. Pokud vedle sebe postavíme zásadu autonomie vůle (testovací volnosti) a ochranu nepominutelných dědiců je zřejmé, že testovací svoboda je sice „výchozí“, ale za „esenciální“ považujeme právě ochranu nepominutelných dědiců, což nachází svůj odraz v terminologii i systematice dědického práva. Ochrana (nepominutelných) dědiců je v našem právu zaručena dokonce i na ústavní úrovni: v čl. 11 *Listiny* se uvádí, že „dědění se zaručuje.“ Spatřovat v tom pouze zdůraznění jednoho z dispozičních práv vlastníka/zůstavitele, by bylo odtržené od historického vývoje i reality.

V čl. 11 *Listiny* se dále deklaruje stěžejní a obtížně probojovávaná zásada, že „vlastnictví zavazuje“. Jinými slovy řečeno – vlastnické právo není neomezené, jak řada právních vědců s oblibou dříve psala a někteří si to zřejmě myslí dodnes. Vlastník nemůže se svým majetkem nakládat libovolně ani *inter vivos* ani *mortis causa*. Dědické právo je právě jednou z oblastí, kde již tradičně dochází k výraznému omezení autonomie vůle, resp. vlastnického práva z opodstatněného důvodu.

Ve srovnání s „dosluhujícím“ dědickým právem posiluje staronová úprava *NOZ* „zůstavitelovu volnost při jeho rozhodování o majetku pro případ smrti“ a upřednostňuje tak, pokud budeme parafrázovat autory, „mrtvé před živými“. Má být opět více respektována poslední vůle zůstavitele, což se projevuje mj. v možnosti podmínit nabytí pozůstalosti či udělovat dědicům

* Příspěvek vychází z příprav na volitelný předmět „Historická interpretace vybraných institutů soukromého práva“, jehož zavedení do výuky na PF UP v Olomouci bylo podpořeno grantem FRVŠ č. 2508 z roku 2011 (spoluřešitel P. Dostálík).

** JUDr. Mgr. Ondřej Horák, Ph.D., Katedra teorie práva a právních dějin Právnické fakulty Univerzity Palackého, Olomouc.

příkazy, dochází také k opětovnému zakotvení některých tradičních institutů. Řada změn v úpravě dědického práva bude bezesporu považována za pozitivní.¹

Na první pohled by se tak mohlo zdát, že *NOZ* skutečně vychází „z respektu ke středoevropskému právnímu myšlení“ a zejména pak z rakouského dědického práva, ve kterém „spatřuje svůj vzor a silně se se jím inspiroje“.² To sice platilo o věcném záměru i původní osnově prof. Eliáše z roku 2005, výsledná podoba zákoníku se však zásahy rekodifikační komise od svého „programového prohlášení“ bohužel (v námi dále sledovaných otázkách) ztatelně odchýlila.³ Rádi bychom se zamysleli především nad tradičním pandámem autonomie vůle zůstavitele – nad úpravou povinného dílu a související problematikou kolace/započtení a vrácení daru na povinný díl.⁴

¹ K cílům a charakteru nové úpravy srov. ELIÁŠ, K. a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou*. Ostrava: Sagit, 2012, passim. Kritické zhodnocení nové úpravy dědického práva i vybraných institutů srov. zvl. MUŽIČKA, L. Nabytí dědictví. In ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., TICHÝ, L. (edd.). *Sborník statí z diskusních fór o rekodifikaci občanského práva: konaných 27. ledna 2006 a 12. května 2006 na Právnické fakultě Univerzity Karlovy*. Praha: ASPI, 2006, s. 149–165, diskuse s. 166–170. /Diskusní fórum II. konané 12. 5. 2006./

² ELIÁŠ, K. Inspirační síla Všeobecného zákoníku občanského v návrhu občanského zákoníku pro Českou republiku. In HRUŠÁKOVÁ, M. (ed.). *200 let ABGB – od kodifikace k rekodifikaci českého občanského práva*. Praha: Leges, 2011, zvl. s. 27–28.

³ Srov. jednotlivé **návrhy zákonů a důvodových zpráv**: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/navrh-zakona.html> /cit. 3. 6. 2012, 9.00/.

⁴ K současnému právu srov. zvl. MIKEŠ, J., MUŽIČKA, L. *Dědické právo v teorii a praxi*. Praha: Leges, 2011, zvl. s. 87nn. Dále srov. řadu příspěvků v časopisu *Ad Notam* (zvl. 2011). Z pozic autorů *NOZ* v historickém kontextu srov. BEDNÁŘ, V. *Testamentární dědická posloupnost*. Plzeň: A. Čeněk, 2011, a týž. *Nepominutelný dědic*. In HAVEL, B., PIHERA, V. (edd.). *Soukromé právo na cestě: eseje a jiné texty k jubileu Karla Eliáše*. Plzeň: A. Čeněk, 2010, s. 17–28.

Ze zahraniční literatury srov. SÜß, R., HAAS, U. (edd.). *Erbrecht in Europa*. 2. vyd. Angelbachtal: Zerb, 2008; WELSER, R. (ed.). *Erbrechtsentwicklung in Zentral- und Osteuropa*. Wien: Manz, 2009 a *Die Reform des österreichischen Erbrechts*. II/1; II/2. Wien: Manz 2009; 2010. K nepominutelným dědicům srov. zvl. WOLFF, L. *Pflichtteilsrecht – Forced Heirship – Family Provision: Österreich – Louisiana –*

II.

Volnost zůstavitele ve volbě dědice je ústřední římskoprávní zásada, která rezonuje ve všech moderních právních úpravách.⁵ Tato původně neomezená volnost však byla již v mladších etapách římskoprávního vývoje zmírněna úpravou povinného dílu, resp. byla doplněna o ochranu nejbližších členů rodiny, tzv. nepominutelných dědiců.⁶ Středověké střeoevropské úpravy naopak výrazně omezovaly zůstavitele a preferovaly dědění majetku mezi nejbližšími příbuznými. Postupně však docházelo k posilování pozice zůstavitele a uvolňování vazeb v rodině, což se konkrétně projevovalo ve zmenšování okruhu nepominutelných dědiců a výše jejich povinného dílu či rozšiřování případů vydědění. Korespondovalo to do jisté míry také s liberalizací společenských poměrů.

Můžeme si to blíže představit i na našem novějším právním vývoji. Podle *ABGB* (§ 765–766) i *OZ/37* (§ 576) náležel povinný díl potomkům, a pokud nedělili, tak předkům; u potomků to byla 1/2 zákonného podílu, u předků 1/3. V *OZ/50* (§ 551) se začalo rozlišovat mezi nezletilými a zletilými potomky – nezletilí měli nárok na celý zák. podíl, zletilí a předci v nouzi na 3/4, *OZ/64* (§ 479) už chápal jako nepominutelné dědice pouze potomky – nezletilí zák. podíl, zletilí původně 3/4, po novele 1/2. *NOZ* (§ 1643) považuje za nepominutelné dědice v návaznosti pouze potomky – nezletilým se má dostat 3/4, zletilým 1/4 (v původní osnově z roku 2005 to byla u zletilých 1/2, v osnově z roku 2007 1/3). Domníváme se, že by při úpravě okruhu nepominutelných dědiců bylo naopak vhodné (mj. také vzhledem k vzájemné vyživovací povinnosti) opustit linii platného práva a zakotvit také tradiční úpravu povinného dílu předků (Rakousko, Německo, Polsko etc.).⁷

Specifická pozice už tradičně náležela manželce, která nebyla ve středověku mezi dědice vůbec počítána a jejíž nároky byly řešeny tzv. vdovským věnem. Ještě v původním znění *ABGB* nebyla v zásadě řazena mezi

zákonné dědice, předpokládalo se však, že její zajištění bude řešeno v rámci svatebních či dědických smluv. Pokud dědily děti, tak měla pouze nárok na doživotní užívání určitého dílu pozůstalosti (§ 757). Pokud však dědili jiní zákonní dědicové, tak měla nárok na čtvrtinu pozůstalosti (§ 758), a pokud nebylo žádných dědiců, tak jí náležela celá (§ 759). První dílčí novela z roku 1914 už zavedla zákonné dědické právo manželů (§ 757–759 ve znění § 68–70 novely). Pozůstalému manželovi, dokud neuzavřel nové manželství, náležel pouze nárok na slušné zaopatření (§ 796), obdoba římskoprávního institutu „nutné vdovy“. V meziválečné éře pak byla v souvislosti s rekonstrukcí otázka povinného dílu manželky diskutována (zvl. na *Sjezdu československých právníků v Brně* v roce 1925), zakotven však nebyl, zato v rámci nové úpravy manželského majetkového práva, která byla připravena mimo vlastní kodifikační práce, se počítalo se zavedením majetkového společenství manželů po vzoru uherské/slovenské koakvizicie, což by dostatečně zajistilo práva manželky při úmrtí manžela.⁸ K jeho přijetí ovšem také nedošlo. *OZ/50* také neupravil povinný díl manžela, poúnorový zákonodárce to však částečně kompenzoval úpravou zákonného společenství majetkového (§ 22–29 z. č. 265/1949 Sb., o *právu rodinném*), což byla obdoba již zmiňované koakvizicie. Na to pak navázala úprava bezpodílového spoluvlastnictví manželů (1964–1998) a současné společné jmění manželů. *NOZ* tuto tradici následuje, po vzoru stávající právní úpravy přebírá *SJM* a také nezakotvuje povinný díl pozůstalé manželce, což má své historické opodstatnění. Otázka finančního zajištění pozůstalého manžela navíc může být řešena formou smluv o zúžení či rozšíření *SJM*. Nevidíme sice důvod, proč by měla být manželka chráněna stejně jako děti/potomci, přesto se domníváme, že by jí měl být povinný díl také přiznán, i když menší než potomkům (právo na „nutné zaopatření“ podle § 1666 *NOZ* není systematické ani vhodné řešení).

III.

Vlastní podstatou ochrany nepominutelných dědiců však není zakotvení nároku na větší či menší část dědického podílu, ale výsledek – tj. aby šlo o skutečně „povinný díl“. Evropská právní i kulturní konvence proto důsledně respektuje úzkou provázanost mezi různými formami bezúplatného převádění majetku, ať už *inter vivos* (darování) či *mortis causa* (dědění, odkazy).

⁸ LACLAVÍKOVÁ, M. *Formovanie úpravy majetkových vzťahov medzi manželmi: (od vzniku uhorského štátu do prvej československej kodifikácie rodinného práva)*. Bratislava: Veda, 2010.

Schweiz – England und Wales: Ein Rechtsvergleich. Frankfurt am Main; Wien [u.a.]: Lang, 2011, a JUD, B. (ed.). *Das Pflichtteilrecht in Europa* (v tisku).

⁵ Historicko-komparativně k zásadám dědického práva: TILSCH, E. *Dědické právo rakouské se stanovisky srovnávací právní vědy*. Část 1. Praha: Bursík & Kohout, 1905.

⁶ Srov. zvl. HEYROVSKÝ, L. *Dějiny a systém soukromého práva římského*. 4. oprav. vyd. Praha: J. Otto, 1910, § 291: O nepominutelných právech dědických vůbec, s. 1055–1057, § 294: O dílu povinném, s. 1064–1073, a BONFANTE, P. *Institute římského práva*. Přel. J. Vážný. 9. vyd. Brno: Čsl. akad. spol. Právník, 1932, s. 677–682. Blíže: KLÍMA, J. *Quaerella inofficiosi testamenti: příspěvek k vývoji nepominutelných práv dědických*. Praha: Knihovna Sborníku věd právních a státních, 1947.

⁷ Stručné informace k úpravě dědického práva v 27 evropských zemích: <http://www.successions-europe.eu/de/home/cit.3.6.2012,9.00/>. Blíže op. cit. v pozn. 4.

Projevuje se to zejména v institutech kolace/započtení a vrácení daru na povinný díl.⁹

Podstata institutu kolace zůstává po staletí stále stejná – jde o vyrovnání pozice dědiců. Římské právo znalo tři způsoby kolace (kdy je spoludědic povinen „kusy svého vlastního majetku přidati do dědictví“), které se postupně vyvinuly z činnosti praetora a následného císařského zákonodárství (*collatio bonorum emancipati*, *collatio dotis* a obecná *collatio*). Původně si emancipovaný syn (později také dcera) nechávali započítat na svůj dědický podíl vše (po odečtení dluhů), co měli v době zůstavitelovi smrti (resp. by měli mít, pokud svůj majetek zmenšili *dolo malo*). Pozdější obecná *collatio* – tedy už pouze započtení toho, co za života potomci obdrželi od zůstavitele, pak zahrnuje i starší typy.¹⁰

V novějším právu jde také o započtení toho, co dědic od zůstavitele bezplatně obdržel. Úprava v *NOZ* (§ 1658nn.) vycházející z *OZ/37* (§ 597nn.), resp. *ABGB* (§ 785nn.) je však ve srovnání se současným *OZ/64* (§ 484) velmi podrobná až nepřehledná, mj. také rozlišuje započtení na povinný díl („vpočtení“) a započtení na dědický podíl („započtení“). V zásadě platí, že to, co bylo dříve a opět bude řešeno výslovně, je dnes přenecháno praxi. Pokusíme se představit několik sporných otázek, jejichž řešení má význam pro pochopení vývoje ochrany nepominutelných dědiců.¹¹

Nejprve se zaměříme na problematiku **výpočtu povinného dílu**. Podle *ABGB* se nepominutelným dědicům započítávala darování bez časového omezení, jiným osobám pak pouze do dvou let před smrtí zůstavitele (§ 785) a v některých případech, např. k „účelům všeužitečným“ (§ 785), se nezapočítávala vůbec; obdobně tomu bylo také v *OZ/37*, kde jen došlo u osob nenáležících mezi nepominutelné dědice k prodloužení na tři roky (§ 597); podle *NOZ* se však započte jen

⁹ Z klasických rakouských prací srov. UNGER, J. *Das österreichische Erbrecht*. 4. vyd. Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1894, s. 333nn., zvl. 362–368. Nověji srov. UMLAUFT, M. *Die Anrechnung von Schenkungen und Vorempfängen im Erb- und Pflichtteilsrecht*. Wien: Manz, 2001.

Z domácích prací (za platnosti *ABGB*) srov. KRČMÁŘ, J. Povinný díl a darování. *Právník*, 1901, roč. 40, s. 822–828 a 853–860 /k přednovelové úpravě/; týž. *Právo dědické*. 2. dopl. vyd. Praha: Všehrad, 1933, s. 97–99 (O kollaci) a 120–132 (O dědicích nepominutelných a dílu povinném), a HORÁK, A. Dosah paragrafu 951 n. zn. obč. zák., čili máme-li i nadále žalobu pro bezprávnost darování. Upozornění pro revisi občanského zákoníka. *Soudcovské listy*, 1926, roč. 7, s. 2–4.

¹⁰ Srov. HEYROVSKÝ, L. *Dějiny a systém soukromého práva římského*, § 306: Collationes, s. 1110–1115.

¹¹ Srov. MUZIKÁŘ, L. Komentář k § 484. In ELIÁŠ, K. a kol. *Občanský zákoník*. Velký akademický komentář. I. § 1–487. Praha: Linde, 2008, s. 1354–1371, a FIALA, J., MIKEŠ, J. Komentář k § 484. In ŠVESTKA, J. a kol. *Občanský zákoník*. Komentář. II. § 460–880. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, s. 1469–1483.

to, co nepominutelný dědic od zůstavitele bezplatně obdržel v posledních třech letech před jeho smrtí, pokud zůstavitel sám nepřikázal, aby se započtení provedlo za delší dobu (§ 1660), v určitých případech jako např. k založení domácnosti, podnikání či úhradě dluhů (§ 1661) naopak bez časového omezení, pokud zůstavitel neprojevil opačnou vůli.

V *ABGB* však chybělo řešení otázky, zda **darování zvyšuje hodnotu pozůstalosti a tím i povinný díl**? Diskutována přitom byla už při redakčních poradách na sezení 11. 3. 1805 a referent Franz v. Zeiller ji zodpověděl kladně s doplněním, že to odpovídá římské, pruské i francouzské úpravě. Interpretační problémy přesto zůstaly, takže tato situaci pak byla výslovně řešena v rámci (pro jistotu jinými slovy třikrát) třetí dílčí novely z r. 1916 (§ 68, 69 a 71, dále srov. § 785, 787 a 951 novelizovaného *ABGB*), obdobně pak *OZ/37* (§ 596) a *NOZ* (§ 1655), kdy se pozůstalost zvyšuje o to, co se započítává na povinný díl.

Další zajímavou otázkou je **určení hodnoty daru**. V současném právu výslovná úprava chybí, většinou se však v praxi vychází z ceny daru v době jeho odevzdání. Podle *ABGB* (§ 794) „při každém započtení, nezáleželo-li to, co bylo přijato, v hotových penězích, nýbrž v jiných věcech, počítá se hodnota věcí nemovitých podle doby přijetí; věcí movitých pak podle doby dědického nápadu“. *Komentář Rouček – Sedláček* to vysvětluje tak, že u movitostí rozhoduje stav v době přijetí, ale hodnota v době dědického nápadu. Podle *OZ/37* (§ 607) se hodnota věcí nemovitých i movitých počítala podle doby odevzdání. V případech hodných zvláštního zřetele však mohl soudce rozhodnout jinak. Tuto úpravu sleduje také *NOZ* (§ 1659). Pravidla však mohou být různá (resp. různě formulovaná): např. podle německého *BGB* (§ 2322 odst. 2) se hodnota zužitelné věci určuje podle doby darování, ostatních pak podle doby dědického nápadu, pokud se však jejich hodnota zvýší, tak se už k tomu nepřihlíží. Na první pohled to je ve srovnání s *ABGB* úprava takřka s opačnými důsledky, literatura je však interpretací přiblížila.¹²

Stěžejní problém ochrany nepominutelných dědiců spatřujeme v otázce, zda má **nepominutelný dědic nárok na doplnění povinného dílu z darování**? Tato situace opět není v platném právu výslovně řešena, ale má zásadní význam, neboť majetek bývá často převeden na některé z potomků již za života zůstavitele a vlastní hodnota pozůstalosti pak může být jen velmi malá. Podle *ABGB* (§ 793), *OZ/37* (§ 606) i *NOZ* (§ 1658) se nemusí nic do pozůstalosti vracet (výjimkou je v navrhované úpravě odvolání daru pro nevděk § 2072nn.). Jenže *ABGB* (§ 951 a 952) i *OZ/37* (§ 796 a 797) upra-

¹² Srov. ROUČEK, F. Komentář k § 794. In ROUČEK, F., SEDLÁČEK, J. (edd.). *Komentář k československému občanskému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi*. Díl III. Praha: V. Linhart, 1936, s. 478–482.

vovaly také odvolatelnost daru pro zkrácení povinného dílu (u *ABGB* původně bez časového omezení, po jeho novele bez omezení jen u nepominutelných dědiců, u *OZ/37* pak s omezením na tři roky před smrtí zůstavitele pro všechny obdarované, což byl v jistém smyslu návrat až k pruskému *ALR*).¹³

Není to opět nic nového, už císařskými konstitucemi od dob Alexandra Severa byla propuštěna žaloba *querella inofficiosae donationis* – proti darování zkracujícímu dílu povinný. Obdobná úprava platí např. ve francouzském (*CC* čl. 920), německém (*BGB* § 2325) či polském právu (*KC* čl. 993). Řazena je přímo k dědění a konkrétně pak povinnému dílu, což také více odpovídá romanistické tradici. Nic podobného však nebylo do výsledné podoby zákoníku převzato¹⁴, což výrazně snižuje význam a dosah povinného dílu, neboť pak bude možné dispozicemi *inter vivos* nepominutelné dědice *de facto* vydědit.

Praktický exkurz: Z historicko-komparativního se podíváme na řešení tří učebnicových případů. Zůstavitel-vdovec má dva syny, zemřel bez závěti. Ještě za života daroval rodinný dům v hodnotě 5.000.000 Kč.

A) V prvním případě daroval dům staršímu synovi čtyři roky před svou smrtí, celková hodnota pozůstalosti (byt, auto, etc.) je také 5.000.000 Kč.

Podle současného práva by došlo k započtení darování domu a mladší syn by získal celou pozůstalost, obdobně i podle *ABGB* či *OZ/37*. Podle *NOZ* ke kolaci nedojde, pokud nepůjde o „úlevu v nákladech spojených se založením samostatné domácnosti...“ (§ 1661) a budou oba dědit stejným dílem.

B) V druhém případě daroval dům půl roku před svou smrtí svému staršímu synovi, celková hodnota pozůstalosti je 200.000 Kč.

¹³ Srov. ZEILLER, F. von. *Commentar über das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch für die gesamten Deutschen Erbländer der österreichischen Monarchie*. Bd. III/1. Wien: Geistinger, 1812, s. 173-176, a SEDLÁČEK, J. Komentář k § 951–952. In *Komentář IV*, s. 437–442. K redakčním dějinám odvolání daru na povinný díl: *Codex Theresianus* II. 7. § 64–78, *Hortenova osnova* I. 3. § 35 a 73, III. 3. § 8, *Martiniho osnova* III. 2. § 19, *Západohaličský OZ* neboli *Ur-Entwurf* III. § 68–69, I. Entwurf III. § 80–81, Revisions- (u. Superr.-) Entwurf § 947-948. Srov. HARRAS-HARRASOWSKY, Ph. von (ed.). *Der Codex Theresianus und seine Umarbeitungen*. Bd. I.–V. Wien: C. Gerold's Sohn, 1883-1886, passim, a OFNER, J. (ed.). *Der Ur-Entwurf und die Berathungs-Protokolle des Oesterreichischen Allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches*. Bd. II. Wien: A. Hölder, 1889, s. 39–43 (§§ 68–69), 764 a 854 (srovnávací tabulky).

¹⁴ Úpravu odvolání daru pro zkrácení povinného dílu přitom obsahovala ještě původní osnova prof. Eliáše z roku 2005 (§ 1735–1736). Srov. ELIÁŠ, K. Darování (Pohled na zdejší zákonnou úpravu pod zorným úhlem některých historických a komparativních aspektů). In MALACKA, M. (ed.). *Sborník příspěvků z konference Monseho olomoucké právnícké dny*. Olomouc: UP, 2006, s. 120.

Podle současného i nového *OZ* by ke kolaci došlo, mladší by však získal pouze 200.000 Kč a starší by nemusel nic do pozůstalosti vracet. Současný *OZ* to sice neřeší výslovně, ale tento názor převažuje v literatuře a judikatuře (myslíme si však, že z hlediska historického, srovnávacího i teleologického není tento výklad správný). Podle *ABGB* i *OZ/37* by se však mladší syn mohl domáhat svého povinného dílu a mimo pozůstalostních 200.000 Kč získat požadovat po bratrovi zbývající 1.100.000 Kč.

C) Ve třetím případě daroval dům půl roku před svou smrtí své mladé přítelkyni, hodnota pozůstalosti je nulová. Podle současné i nové úpravy nedostanou synové jako „nepominutelní“ dědicové nic. Podle *ABGB* i *OZ/37* se však mohli domáhat vrácení daru na povinný díl a získat každý 1.250.000 Kč.

Shrnujeme: *NOZ* převzal (bohužel) ze svých vzorů složitou formu kolace, nově však upravil (opět bohužel) vlastní obsah, a tím ji výrazně omezil. K největší diskontinuitě a zásadní změně však došlo pominutím institutu odvolání daru pro zkrácení povinného dílu, který je přitom jen logickým doplněním úpravy kolace a prubířským kamenem skutečné ochrany nepominutelných dědiců.

IV.

Pokud budeme parafrázovat názory autorů spojených s přípravou nového občanského zákoníku,¹⁵ tak nejen současná, ale také nová úprava nepominutelného dědice jsou z hlediska střeoevropské právní kultury ojedinelé (okruh nepominutelných dědiců, povinný díl, kolace) a – současná výrazně preferuje, nová zase bagatelizuje postavení nepominutelných dědiců. Zatímco tradiční právní úpravy včetně meziválečného vládního návrhu promyšleně a důsledně vyvažují zájmy zůstavitele a dědiců, tak současná ani nová úprava jejich kvalit nedosahují.

Summary

The article deals with restrictions on the freedom to dispose of one's succession by will (s. c. reserved portion of "forced" heirs). Attention is also paid to *collatio* and revocation of donation for reducing of reserved portion.

¹⁵ Srov. BEDNÁŘ, V. Nepominutelný dědic. In *Soukromé právo na cestě*, zvl. s. 166.